

การเงินและบัญชี สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดจันทบุรี
โดย
ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ
ประธานหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

เงินทุนและผลตอบแทนสำคัญไหน ต่อ...

การแยกเงินอย่างเป็นระเบียบ ก่อให้เกิดประโยชน์
สำคัญ 3 ประการ คือ

- ◆ สร้างวินัยในการใช้เงิน
- ◆ สร้างระเบียบและประสิทธิภาพ
- ◆ สร้างระบบบัญชีที่พร้อมสำหรับการขยายธุรกิจ

เงินทุนและผลตอบแทนสำคัญไหน ต่อ...

การรักษาและเพิ่มพูนเงินทุนจากการทำธุรกิจ
สามารถทำได้ 3 วิธี ดังนี้

- ◆ ทำธุรกิจให้มีกำไร
- ◆ ดูแลให้สินทรัพย์มีสภาพคล่อง
- ◆ รักษาฐานะการเงินให้มั่นคง

เงินทุนและผลตอบแทนสำคัญไหน ต่อ...

2. การประมาณการผลตอบแทนจากการทำธุรกิจ

ผู้ประกอบการสามารถกำหนดผลตอบแทนการลงทุนได้
2 วิธี

- ◆ การกำหนดระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Setting)
- ◆ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Analysis)

เงินทุนและผลตอบแทนสำคัญไหน ต่อ...

ข้อมูลที่ต้องรู้ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

- ➔ ค่าใช้จ่ายแปรผัน (Variable Cost)
- ➔ ค่าใช้จ่ายคงที่ (Fixed Cost)
- ➔ ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (Unit Cost)
- ➔ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Total Cost)
- ➔ ยอดขาย (Total Revenues หรือ Sales Revenues)

เงินทุนและผลตอบแทนสำคัญไหน ต่อ...

การกำหนดระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Setting)

$$\begin{aligned} & \text{ราคาต่อหน่วย} \times \text{ปริมาณขาย} \times T \\ & > \text{หรือ} = \\ & \text{ค่าใช้จ่ายเริ่มต้น} + (\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}_1 \times T) + (\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}_2 \times T) + \dots \end{aligned}$$

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Analysis)

$$\text{จุดคุ้มทุน (ปริมาณ)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ค่าใช้จ่ายแปรผันต่อหน่วย}}$$

ตัวอย่าง

บริษัทแห่งหนึ่งมีโครงการการลงทุน 2 โครงการ ใช้เงินลงทุนเริ่มแรกเท่ากัน คือ 7 ล้านบาท แต่ละโครงการจะให้กระแสเงินสดรับสุทธิดังนี้

ปี	โครงการ A (ล้านบาท)	โครงการ B (ล้านบาท)
1	3	2
2	3	4
3	3	3

จงประเมินโครงการทั้ง 2 โดยจากระยะเวลาคืนทุน

วิธี PB ก. โครงการ A (กรณีกระแสเงินสดเท่ากัน)

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{7}{3} = 2.33 \text{ ปี}$$

ข. โครงการ B (กรณีกระแสเงินสดไม่เท่ากัน)

ปีที่ กระแสเงินสดรับสุทธิ กระแสเงินสดรับสุทธิ

สะสม

1	2	2
2	4	6
3	3	9

กระแสเงินสดรับสุทธิ 3 ล้านบาท ใช้เวลา 12 เดือน

กระแสเงินสดรับสุทธิ 7-6 ล้านบาท ใช้เวลา $\frac{12 \times 1}{3} = 4$ เดือน

ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 4 เดือน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (break-even analysis) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการวางแผนกำไรเพื่อให้รู้ว่ากิจการจะต้องผลิตผลผลิตจำนวนเท่าใดจึงจะได้รายรับคุ้มกับต้นทุน (break -even)

ตัวอย่างเช่น สมมติบริษัทผลิตกระดาษหนึ่งแห่งหนึ่ง ผลิตกระดาษจำหน่ายในราคาใบละ 1,000 บาท บริษัทลงทุนต้นทุนคงที่ทั้งหมดเท่ากับ 10 ล้านบาท และต้องเสียต้นทุนผันแปรใบละ 600 บาท บริษัทจะต้องผลิตกระดาษจำนวนกี่ใบ จึงจะคุ้มทุน

$$\begin{aligned} \text{จากโจทย์} \quad \text{TFC} &= 10,000,000 \text{ บาท} \\ \text{AVC} &= 600 \text{ บาท} \\ \text{P} &= 1,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากสูตร

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณผลผลิตที่จุดคุ้มทุน} \quad Q_B &= \frac{\text{TFC}}{\text{P} - \text{AVC}} \\ Q_B &= \frac{10,000,000}{1,000 - 600} \\ &= 25,000 \text{ ใบ} \end{aligned}$$

จากตัวอย่างข้างต้น ถ้าบริษัทผลิต
กระเป๋าวางแผนต้องการกำไรจำนวนหนึ่ง สมมติ
เท่ากับ 2 ล้านบาท บริษัทจะต้องผลิตกระเป๋ายก
มาขายจำนวนเท่าใด เราสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Q'_B &= \frac{10,000,000 + 2,000,000}{1,000 - 600} \\ &= 30,000 \text{ ใบ} \end{aligned}$$

ในกรณีที่มีเรื่องของภาษีเข้ามาเกี่ยวข้อง
และบริษัทวางแผนต้องการกำไรสุทธิ 2 ล้านบาท
เราสามารถคำนวณปริมาณผลผลิตที่คุ้มทุนและได้
กำไรสุทธิ 2 ล้านบาท ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Q'_{BN} &= \frac{\text{TFC} + \frac{\pi_N}{1-t}}{P - \text{AVC}} \\ \text{ถ้าให้ } t &= 0.3 \\ Q'_{BN} &= \frac{10,000,000 + \frac{2,000,000}{1-0.3}}{1,000 - 600} \\ &= 32,142.86 \text{ ใบ} \end{aligned}$$

ข้อจำกัดของวิธีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

(1) ในโลกแห่งความเป็นจริง ความสัมพันธ์
ระหว่างต้นทุนกับปริมาณผลผลิต และรายรับกับ
ปริมาณผลผลิตอาจไม่ใช่ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงดัง
นั้น การเพิ่มปริมาณผลผลิตมากขึ้นอาจจะมีผลทำให้
ต้นทุนต้องสูงขึ้นมาก และราคาขายสินค้าอาจจะต้อง
ลดลงเพื่อให้ขายแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่น ๆ ได้
ปริมาณผลผลิตที่คุ้มทุนจึงแตกต่างกับปริมาณผลผลิต
ที่วิเคราะห์โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

(2) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นการวิเคราะห์
ที่มีได้คำนึงถึงความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยง
ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนและราย
รับมิได้เป็นไปดังที่คาดคะเนไว้ นอกจากนี้ ยังมีได้
คำนึงถึงความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำ
ให้เกิดผลกระทบต่อภาวะการประกอบธุรกิจของกิจ
การได้

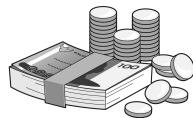
(3) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นการวิเคราะห์
โดยอาศัยความสัมพันธ์ง่าย ๆ ระหว่างต้นทุนกับ
ปริมาณผลผลิต และรายรับกับปริมาณผลผลิตซึ่งมี
ผลต่อไปทำให้ได้ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรกับ
ปริมาณผลผลิต กล่าวคือ กำไรขึ้นอยู่กับปริมาณ
ผลผลิต แต่ในความเป็นจริงแล้วกำไรยังขึ้นอยู่กับ
ปัจจัยอื่น ๆ ด้วย

กระเป๋าเงินของผู้ประกอบการ

1. ประเมินความต้องการเงินทุน

วัตถุประสงค์การใช้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

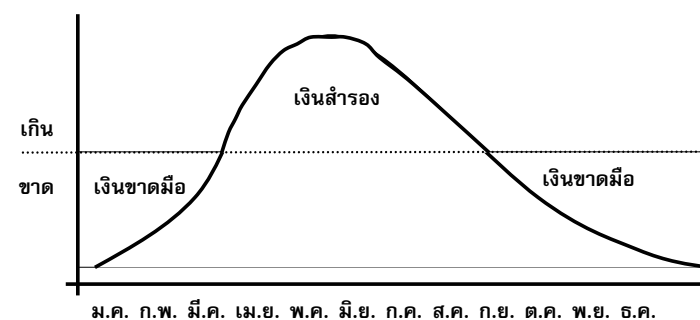
- ◆ เงินทุนเริ่มต้น (Set-up Capital)
- ◆ เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital)
- ◆ เงินทุนสำรอง (Cash Reserved)

กระเป๋าเงินของผู้ประกอบการ ต่อ...

แผนภูมิการคาดการณ์สถานการณ์ของเงินทุนหมุนเวียน

เงินทุนหมุนเวียน (บาท)

กระเป๋าสเงินของผู้ประกอบการ ต่อ...

2. แสวงหาแหล่งเงินทุน

- ◆ เงินทุนส่วนตัว (Self-funding)
- ◆ แหล่งเงินกู้ (Commercial Loans)
 - ▶ อาจต้องมีหลักประกันเงินกู้ (Collateral) เพื่อป้องกันความเสี่ยงในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

ระบบบัญชีคู่

- ◆ โครงสร้างของบัญชีประกอบด้วย 2 ด้าน
 - ▶ ด้านซ้าย เรียกว่า “เดบิต” (Debit หรือ Dr.)
 - ▶ ด้านขวา เรียกว่า “เครดิต” (Credit หรือ Cr.)

บัญชีเงินสด

เดบิต

เครดิต

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

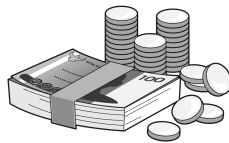
- ◆ สมการบัญชีที่สำคัญมี 4 สมการ ดังนี้

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

กำไร = รายได้ - ค่าใช้จ่าย

ทุนหรือกำไรสะสม = รายได้สะสม - ค่าใช้จ่ายสะสม

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

- ◆ การบันทึกบัญชีแยกประเภทประเภททั่วไปในด้านเดบิตและเครดิต

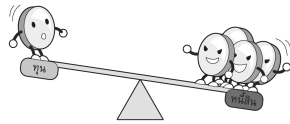
บัญชีแยกประเภท	เดบิต	เครดิต
สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	ลดลง
หนี้สิน	ลดลง	เพิ่มขึ้น
ทุน	ลดลง	เพิ่มขึ้น
รายได้	ลดลง	เพิ่มขึ้น
ค่าใช้จ่าย	เพิ่มขึ้น	ลดลง

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

2. พื้นฐานการเงินธุรกิจ

งบการเงิน ได้แก่

- ◆ งบดุล (Balance Sheet)
- ◆ งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

การใช้งบการเงินเบื้องต้น

- ◆ อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นการตรวจสอบผลประกอบการของธุรกิจ โดยคำนวณได้จาก

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

- ◆ อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio) เป็นการตรวจสอบสภาพคล่องจากประสิทธิภาพการบริหารสินค้าคงเหลือ โดยคำนวณได้จาก

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

- ◆ อัตราเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) ใช้เป็นเครื่องชี้ฐานะทางการเงินระยะสั้นของธุรกิจนั้นๆ

$$\text{อัตราเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

บริหารการเงินดี...มีกำไร ต่อ...

- ♦ **อัตราส่วนแห่งหนี้ (Debt Ratio)** เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการแสดงถึงสินทรัพย์โดยรวมของบริษัทที่จัดหามาโดยการก่อหนี้ และโดยการใช้เงินทุนที่ได้นำมาลงทุนทำธุรกิจ

$$\text{อัตราส่วนแห่งหนี้} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

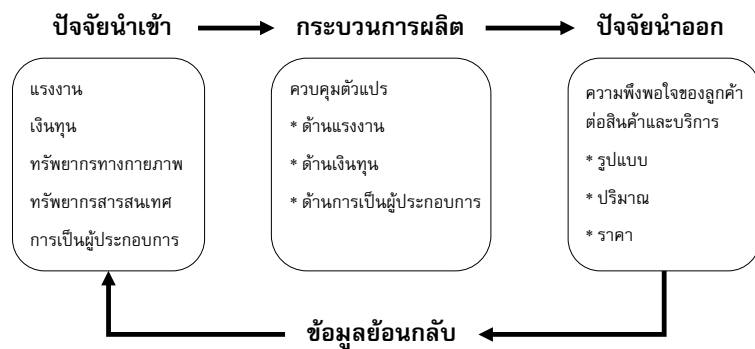
บริหารการผลิตเพื่อประสิทธิภาพสูง

1. **ผลิตภาพ (Productivity)** พิจารณาจากอัตราส่วนของปัจจัยนำออก (Outputs) หรือผลผลิตที่เป็นสินค้าหรือบริการในรูปแบบ ปริมาณ และราคาที่ถูกค่าพึงพอใจ หารด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งได้แก่ปัจจัยการผลิตทั้ง 5 ประการ

$$\text{ผลิตภาพ} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ปัจจัยการผลิต}}$$

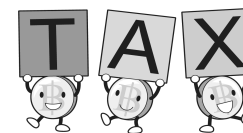
บริหารการผลิตเพื่อประสิทธิภาพสูง ต่อ...

แผนภูมิการควบคุมผลิตภาพในกระบวนการผลิต

ภาษีและอากร

ภาษีอากร หมายถึง เงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล แต่ไม่รวมการกุ๊ยมหรือขายสินค้าหรือให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล

ภาษีและอากร ต่อ...

1. ภาษีเงินได้ (Income Tax)

- ◆ **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** คำนวณจากเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษี หักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ เมื่อเหลือเงินได้สุทธิจึงนำมาคำนวณภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนด
- ◆ **ภาษีเงินได้นิติบุคคล** ต้องใช้เกณฑ์สิทธิ ซึ่งหมายถึง การนำรายได้หรือรายจ่ายที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบบัญชีนั้น แม้จะยังไม่ได้รับชำระในรอบบัญชีก็ตาม

ภาษีและอากร ต่อ...

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

- ◆ เก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นมาเป็นทอดๆ ก่อนถึงผู้บริโภค
- ◆ ชำระเป็นรายเดือนภาษี (เดือนปฏิทิน) ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป
- ◆ ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมี 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า และผู้ที่กฎหมายกำหนดเป็นกรณีพิเศษ

ตรวจสอบรายการในงบการเงิน

	งบการเงินรวม	
	2549	2548
	บาท	บาท
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	11,484,609.44	18,288,954.37
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ (หมายเหตุ 7)	241,593,220.51	243,695,931.31
ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย (หมายเหตุ 6.2)	-	-
ลูกหนี้บริษัทย่อย (หมายเหตุ 6.2)	-	-
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ (หมายเหตุ 8)	682,848,318.60	793,603,537.05
ที่ดินพัฒนาแล้วเพื่อขาย (หมายเหตุ 9)	950,760,123.92	970,502,720.24
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		
ลูกหนี้อื่น - สุทธิ (หมายเหตุ 10)	5,525,981.82	13,269,117.76
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	136,548,022.57	171,696,807.60
ค่าวัสดุสิ้นเปลืองจ่ายล่วงหน้า	2,722,124.36	13,146,514.62
อื่น ๆ	18,779,554.14	26,214,500.12
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,050,261,955.36	2,250,418,083.07

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย	(หมายเหตุ 11)	-	-
เงินลงทุนระยะยาวอื่น - สุทธิ	(หมายเหตุ 12)	46,583,503.79	46,583,503.79
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	(หมายเหตุ 13)	3,744,104,242.72	4,154,486,630.10
ค่าก่อสร้างศูนย์จำหน่าย - สุทธิ	(หมายเหตุ 14)	42,617,214.99	41,027,668.95
ที่ดินเพื่อการพัฒนาและรอการขาย	(หมายเหตุ 15)	979,342,156.00	979,342,156.00
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน			
สิทธิการเช่า - สุทธิ	(หมายเหตุ 16.1)	41,790,658.81	48,013,207.22
ต้นทุนเหมืองและวัสดุสิ้นเปลือง			
รอตัดบัญชี - สุทธิ	(หมายเหตุ 16.2)	145,812,022.78	184,834,117.97
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น			
สินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ในการดำเนินงาน		178,070,328.17	177,985,827.98
อื่น ๆ	(หมายเหตุ 17)	17,220,402.19	20,072,966.20
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		5,195,540,529.45	5,652,346,078.21
รวมสินทรัพย์		7,245,802,484.81	7,902,764,161.28

		งบการเงินรวม	
		2549	2548
		บาท	บาท
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น			
จากสถาบันการเงิน	(หมายเหตุ 18)	1,855,935,270.26	1,808,269,717.63
เจ้าหนี้การค้า		360,137,432.38	349,751,592.64
เจ้าหนี้ภาษีเครื่องจักร		-	40,013,808.20
เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	(หมายเหตุ 6.2)	-	-
เจ้าหนี้บริษัทย่อย	(หมายเหตุ 6.2)	-	-
เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	(หมายเหตุ 6.2)	-	-
ตัวเงินจ่ายบริษัทย่อย	(หมายเหตุ 6.2)	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินที่ตั้งกำหนดชำระ			
ภายในหนึ่งปี	(หมายเหตุ 19)	5,474,975.46	5,507,552.78
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ตั้งกำหนดชำระ			
ภายในหนึ่งปี	(หมายเหตุ 20)	139,985,000.00	745,600,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น			
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	(หมายเหตุ 21)	86,825,216.04	73,838,660.30
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		10,109.37	12,073,930.00
คอกเบี้ยค้างจ่าย		9,268,774.81	5,700,216.70
อื่น ๆ		9,224,345.83	14,529,092.87
รวมหนี้สินหมุนเวียน		2,466,861,124.15	3,055,284,571.12

หนี้สินไม่หมุนเวียน

หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน	(หมายเหตุ 19)	7,157,168.63	11,509,490.11
เงินกู้ยืมระยะยาว	(หมายเหตุ 20)	2,787,515,000.00	2,181,900,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		58,808,573.47	58,808,573.47
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		2,853,480,742.10	2,252,705,289.75
รวมหนี้สิน		5,320,341,866.25	5,307,989,860.87
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน			
หุ้นสามัญ 975,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		975,000,000.00	975,000,000.00
ทุนที่ออกและชำระแล้ว			
หุ้นสามัญ 789,864,900 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		789,864,900.00	789,864,900.00
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		1,798,286,669.23	1,798,286,669.23
กำไรสะสม			
จัดสรรแล้ว - ดำรงตามกฎหมาย		31,880,064.25	31,880,064.25
ยังไม่จัดสรร		(835,627,208.78)	(166,184,535.55)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่		1,784,404,424.70	2,453,847,097.93
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย		141,056,193.86	140,927,202.48
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		1,925,460,618.56	2,594,774,300.41
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		7,245,802,484.81	7,902,764,161.28

		งบการเงินรวม	
		2549	2548
		บาท	บาท
รายได้จากการดำเนินงาน			
รายได้จากการขาย		2,127,795,718.11	2,654,715,362.98
รายได้จากการขายที่ดิน		74,519,943.23	72,450,000.00
รายได้อื่น	(หมายเหตุ 22)	99,666,264.34	95,752,176.39
รายการโอนกลับค่าเผื่อการค้ำของที่ดิน		-	28,013,059.82
ส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย		-	-
รวมรายได้		2,301,981,925.68	2,850,930,599.19
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน			
ต้นทุนขาย		2,009,716,478.38	2,338,861,378.85
ต้นทุนจากการขายที่ดิน		25,125,922.57	30,651,465.50
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		601,787,379.46	484,377,737.37
ค่าชดเชยพนักงานกรรมากร	(หมายเหตุ 6.1,2,3)	880,000.00	2,040,000.00
รวมค่าใช้จ่าย		2,637,509,780.41	2,855,930,581.72

กำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่าย	(335,527,854.73)	(4,999,982.53)
ดอกเบี้ยจ่าย	(333,704,859.87)	(181,351,987.85)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล (หมายเหตุ 24)	(80,967.25)	(12,073,930.00)
กำไร (ขาดทุน)สุทธิก่อนหัก(กำไร) ขาดทุนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	(669,313,681.85)	(198,425,900.38)
(กำไร)ขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	(128,991.38)	(12,811,224.19)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(669,442,673.23)	(211,237,124.57)
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (หน่วย : บาท)	(0.85)	(0.27)
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หน่วย : หุ้น)	789,864,900	789,864,900

(1)เป็นเงินสดและเทียบเท่าเงินสด

- ต้องมีเงินสดคงเหลือเพียงสมควรต่อการดำรงอยู่ของ กิจการ
- หากมีมากเกินไปจนจำเป็นต้องสาเหตุได้
- ผู้ถือเงินสดเกินความจำเป็นต้องมีลูกหนี้และคิติดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าต้นทุนเงินกู้ยืม

(2)ลูกหนี้

- หากเป็นลูกหนี้พนักงานต้องคิติดอกเบี้ย สามารถคิติดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาท้องตลาดได้เพราะเป็นสวัสดิการพนักงาน
- ลูกหนี้กรรมการหากไม่มีต้นทุนการกู้ยืมก็สามารถไม่คิติดอกเบี้ยได้ระยะเวลาที่สั้น

(2) ลูกหนี้ (ต่อ)

- ต้องมีรายละเอียดลูกหนี้ตรงกับบัญชีลูกหนี้รวม
- ลูกหนี้กรรมการหากต้องคิติดอกเบี้ยจะเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเมื่อตอนจ่ายเงินค้ำคิติดอกเบี้ย
- ต้องมีเอกสารสัญญาการกู้ยืม โดยทำเป็นตัวสัญญาใช้เงินและปิดอาคารแสดมปี

(3) สินค้าคงเหลือ

1. สินค้าคงเหลือ สามารถใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า
2. หากตั้งสำรองสินค้าล้าสมัย ไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ (เพราะเป็นรายจ่ายต้องห้าม)
3. สินค้าฝากขายถือว่าเป็นสินค้าของกิจการที่ฝากขายไม่ใช่ของกิจการรับฝากขาย
4. ต้องมี Stock สินค้าคงเหลือครบถ้วน
5. สินค้าคงเหลือบางชนิดต้องรวมดอกเบี้ยรับ (ที่ดินจัดสรรรอการพัฒนา)

(4) ลูกหนี้กรมสรรพากร

- ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย ต้องมีใบหัก ณ ที่จ่ายครบถ้วน
- ภาษีซื้อเรียกคืน เนื่องจากยังไม่ครบกำหนดขอคืนภาษีต้องมีเอกสารเก็บอยู่ครบถ้วน และมีตารางประทับว่าขอภาษีคืนเดือนไหน
- ภาษีซื้อไม่ควรยอดคงเหลืออยู่เนื่องจากต้องปิดทุกสิ้นเดือน

(5) วัสดุสิ้นเปลือง

1. ควรบันทึกเป็นค่าวัสดุสิ้นเปลืองเนื่องจากจะไม่ต้องแสดงยอด Stock คงเหลือ

(6) ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์

- ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ต้องมีทะเบียนทรัพย์สิน
- ต้องรวมดอกเบี้ยจ่ายหากทรัพย์สินใช้เงินกู้ยืมซื้อและยังไม่พร้อมใช้งาน
- ในการตีราคาทรัพย์สินสูงขึ้นหรือต่ำลงไม่ส่งผลต่อกำไรหรือขาดทุนทางภาษี

(7) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

1. ต้องตัดจำหน่ายตามอายุของทรัพย์สิน
2. สิทธิการเช่าตัดจำหน่ายตามอายุสัญญาเช่า

(8) เจ้าหนี้การค้า

- ต้องมีรายละเอียดประกอบ

เจ้าหนี้กรรมการ

1. ไม่บังคับให้คิดดอกเบี้ยจ่าย
2. หากคิดดอกเบี้ยต้องหัก ณ ที่จ่าย 15%
3. ดอกเบี้ยไม่ควรเกินต้นทุนเงินกู้ยืมชนิดอื่น ๆ
4. มีหลักฐานการกู้ยืมหรือไม่
5. มีการกู้ยืมจริงหรือไม่
6. เป็นขายนอกระบบหรือเปล่า ทำให้กรรมการรวยจัง

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

- มีรายละเอียดประกอบหรือไม่
- มีหลักฐานการจ้างหรือไม่
- แล้วจ่ายเมื่อไหร่
- ใช้วงบัญชี่ที่ลงหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบการเงิน

- อัตราส่วนทางการเงิน
- แนวโน้มธุรกิจประเภทเดียวกัน
- สภาพเศรษฐกิจ
- ข้อมูลในอดีต

ระบบเอกสาร

- เอกสารประกอบการลงบัญชี
 - เอกสารที่จัดทำขึ้นจากบุคคลภายนอก
 - เอกสารที่จัดทำขึ้นจากกิจการเพื่อส่งให้บุคคลภายนอก
 - เอกสารที่จัดทำโดยกิจการเพื่อใช้ในการบันทึกบัญชี

ข้อควรปฏิบัติในระบบเอกสาร

- มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีหรือไม่
- เอกสารเป็นหลักฐานประกอบเชื่อถือได้หรือไม่

ปัญหาของเอกสารใช้ในการบันทึกบัญชี

- หลักฐานรายจ่ายนั้นมีหลักฐาน แต่ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้อง
 - เอกสารประเภท บิลเงินสด หรือ เอกสารนั้นไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินหรือรายจ่ายที่ผู้รับไม่ออกหลักฐานให้
 - 1 มิไ้รับเงิน
 - 2 สำเนาเช็คขีดคร่อม (A/C Payee Only)
 - 3 สำเนาใบฝากเงิน

ใบรับเงินที่สามารถใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงิน

■ ข้อความที่ต้องมีในเอกสารใบรับเงิน

- ชื่อ-นามสกุล หรือชื่อห้องของผู้รับเงิน
- ที่อยู่ของผู้รับเงิน
- เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
- เลขประจำตัวบัตรประชาชนหรือบัตรที่ออกโดยส่วนราชการ
- รายละเอียดของสินค้าหรือบริการ
- ลายเซ็นผู้รับเงิน

การจัดเอกสารให้สรรพากรยอมรับ

■ แบบที่ 1

- ใบสำคัญจ่าย
- ใบเบิกเงิน
- ใบกำกับภาษี
- ใบเสร็จรับเงิน

การจัดเอกสารให้สรรพากรยอมรับ

■ แบบที่ 2

- ใบสำคัญจ่าย
- ใบเบิกเงิน
- ใบรับเงิน
- สำเนาบัตรประชาชน

การจัดเอกสารให้สรรพากรยอมรับ

■ แบบที่ 3

- ใบสำคัญจ่าย
- ใบเบิกเงิน
- สำเนาเช็ค

การจัดเอกสารให้สรรพากรยอมรับ

■ แบบที่ 4

- ใบสำคัญจ่าย
- ใบเบิกเงิน
- สำเนาใบโอนเงิน

การจัดเอกสารให้สรรพากรยอมรับ

■ แบบที่ 5

- ใบสำคัญจ่าย
- ใบเบิกเงิน
- ใบรับเงิน
- สำเนาเช็คหรือใบ Pay in

กำไรสุทธิทางบัญชี - กำไรสุทธิทางภาษี

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล จาก
ฐานกำไรสุทธิ

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ

$$\begin{aligned} \bullet \text{ รายได้} - \text{ รายจ่าย} &= \text{กำไรสุทธิ} \\ &= (\text{ขาดทุนสุทธิ}) \end{aligned}$$

กำไรสุทธิทางบัญชี - กำไรสุทธิทางภาษี

- การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ต้องทำการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีเป็น \longrightarrow กำไรสุทธิทางภาษี

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

กำไรสุทธิทางบัญชี	=	XX
หัก - รายได้ที่ กม.ยกเว้น	XX	
- รายจ่ายที่ กม.ให้หักได้เพิ่ม	XX =	XX
คงเหลือ	=	XX
บวก - รายได้ที่ กม. กำหนดขึ้น	XX	
- รายจ่ายที่ กม.ห้ามหัก	XX =	XX
รวม	=	XX

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

หัก ขาดทุนสุทธิไม่เกิน 5 รอบ	XX
คงเหลือ	XX
หัก บริจาคส่วนที่เกิน 10/110 ของ สนับสนุนการศึกษา	
สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา	= XX
บริจาคส่วนที่เกิน 2/102 ของ การกุศลสาธารณะ	= XX
สาธารณะประโยชน์	

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

หัก บริจาคส่วนที่เกิน 2/102 ของ การกีฬา	= XX
การศึกษา	
กำไรสุทธิทางภาษี	= XX
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	= XX X อัตราภาษี

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

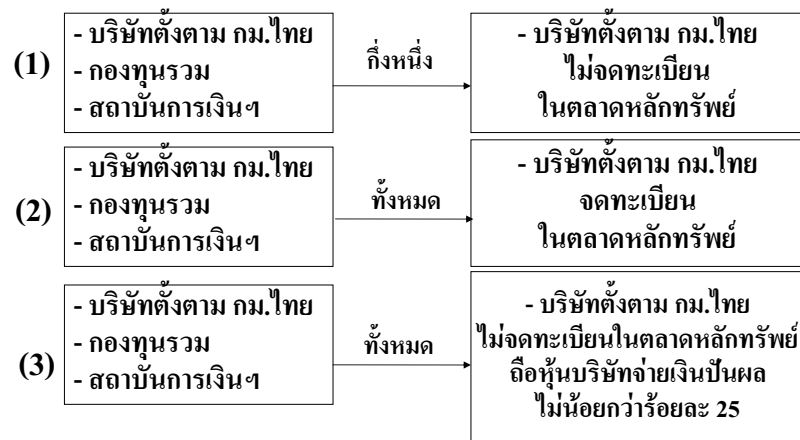
- รายได้บางอย่าง ทางบัญชีถือเป็นรายได้ แต่ทางภาษีไม่ต้องนำมาถือเป็นรายได้ทั้งหมดหรือบางส่วน เช่น เงินปันผล

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

- กรณีเงินปันผลได้รับยกเว้นภาษีทั้งหมด
- บจ. ตั้งตาม ก.ม.ไทย จ่ายเงินปันผลให้
 - บจ. จดทะเบียน
 - บจ. เครือเดียวกัน (ถือหุ้น บจ. ผู้จ่ายปันผลไม่น้อยกว่า 25 %)
- ภายใต้เงื่อนไขพิเศษ คือ บจ. ผู้รับปันผลต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนจ่ายปันผลและถือต่อไปอีก 3 เดือนนับ

แต่จ่ายปันผล

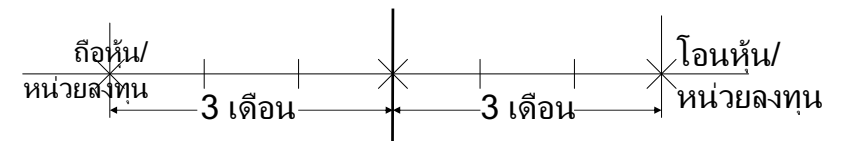
การยกเว้นเงินปันผล

เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร (2)

3. เงื่อนไขการได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 65 ทวิ (10)

วันประกาศจ่ายเงินปันผล/เงินส่วนแบ่งกำไร

* กรณีไม่เข้าเงื่อนไข จะไม่ได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 65 ทวิ (10)

* สำหรับเงินส่วนแบ่งของกำไรจากกิจการร่วมค้า (Joint Venture) ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศได้รับ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามมาตรา 5 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 10)

เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร (3)

สรุปการได้สิทธิประโยชน์ ตามมาตรา 65 ทวิ (10)

ผู้รับเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร	ผู้จ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร			
	บจ. ไทย	กองทุนรวม	IFCT	กิจการร่วมค้า
1. บริษัทไทยทั่วไป	ยกเว้น ½	ยกเว้น ½	ยกเว้น ½	ทั้งจำนวน
2. Holding Co.	ทั้งจำนวน	ยกเว้น 1/2	ยกเว้น ½	ทั้งจำนวน
3. บริษัทจดทะเบียน	ทั้งจำนวน	ทั้งจำนวน	ทั้งจำนวน	ทั้งจำนวน
4. ห้างฯ ไทย	ไม่ยกเว้น	ไม่ยกเว้น	ไม่ยกเว้น	ทั้งจำนวน
5. บจ./ ห้างฯ ดปท.	ไม่ยกเว้น	ไม่ยกเว้น	ไม่ยกเว้น	ทั้งจำนวน

รายได้ทางบัญชี - รายได้ทางภาษี

- ม.65 ทวิ(4)
 - การโอนทรัพย์สิน โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าบริการหรือ
 - ให้บริการ } ดอกเบี้ย หรือ มีค่าตอบแทน ค่าบริการ
 - ให้กู้ยืมเงิน } หรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มี
- เหตุอันสมควร เจ้าหน้าที่ประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยตามราคาตลาดในวันโอนให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน

ตัวอย่างขายสินค้า/ต่ำกว่าราคาท้องตลาด

 บริษัท A จำหน่ายรถยนต์ซึ่งมีราคาตลาด 100,000 บาท ให้กับผู้จัดการบริษัทในราคา 10,000 บาท เช่นนี้เจ้าพนักงานประเมินมีสิทธิพิจารณารถยนต์เท่ากับราคาตลาดได้

 บริษัท B ขายคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ให้แก่บริษัทในเครือ โดยสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าใหม่ที่อยู่ในสมัย ไม่เคยถูกใช้งานและไม่เสื่อมสภาพ แต่บริษัท B ขายในลักษณะเป็นสินค้าคกรุ่น กำหนดราคาขายต่ำกว่าราคาทุนหัก ด้วยเงินสำรองสินค้าคกรุ่น โดยไม่เทียบค่าราคาตลาด ดังนั้นเจ้าหน้าที่มีสิทธิประเมินราคาขายใหม่

 บริษัทส่งออกสินค้าได้ดำเนินการพิธีการศุลกากรก่อน เมื่อถึงวันส่งออกได้น้อยกว่า แต่ซipping ไม่ได้แก่หนังสือถือว่ารายได้เป็นไปตามหนังสือ

ตัวอย่างขายสินค้า/ต่ำกว่าราคาท้องตลาด (ต่อ)

 บริษัท ประกอบกิจการผลิตอาหารทะเลเพื่อส่งออก ในแต่ละปีมีสินค้าคงเหลือค้างสต็อกเป็นจำนวนมาก จึงขายไปราคาต่ำกว่าราคาทุน การขายสินค้าดังกล่าวเป็นการขายต่ำกว่าราคาต้นทุน หากขายสินค้าต่ำกว่าราคาทุน หากได้มีการตรวจสอบสภาพสินค้าตามเงื่อนไขที่บริษัทกำหนดไว้ และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจในการพิจารณาให้เป็นสินค้าใกล้หมดอายุ ไม่ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งต้องมีบุคคลร่วมสังเกตการณ์ ประกอบด้วยฝ่ายคลังสินค้า และฝ่ายบัญชี โดยลงลายมือชื่อเป็นพยานในการทำขาย เพื่อเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี และได้ขายสินค้าไปในราคาต่ำกว่าต้นทุนถือว่าบริษัท โอนทรัพย์สินโดยมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยมีเหตุอันสมควรไม่ต้องห้าม

ตัวอย่างขายสินค้า/ต่ำกว่าราคาท้องตลาด (ต่อ)

กรณีสินค้าขายหายจากบัญชีคุมสินค้า ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าเป็นการขาย ดังนั้นสินค้าที่ขาดหายไปจากคุมสินค้าถือว่าเป็นรายได้ เพื่อนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี หากสินค้าขาดหายไปจากบัญชีคุมสินค้า มีที่มาที่ไปที่มีหลักฐานชัดเจน เช่นนำไปทำลายแต่ไม่ตัดสต็อก ถูกไฟไหม้ ถูกโจรกรรม กรณีดังกล่าวไม่ถือรายได้เกิดขึ้น

รายได้ตามมาตรา 65 ทวิ (14)

ภาษีขายไม่ใช่รายได้

- บัญญัติให้สอดคล้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งกำหนดให้ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นระบบอัตราแยกนอกฐานภาษี
- ให้รับรู้รายได้เฉพาะส่วนที่เป็นราคาสินค้าหรือ ค่าบริการเท่านั้น
- เป็นผลให้ไม่ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในส่วนที่เป็น VAT
- ให้ปิดอากรแสตมป์ เฉพาะในส่วนของค่าบริการที่ไม่ รวม VAT เท่านั้น

รายจ่ายทางบัญชี - รายจ่ายทางภาษี

- รายจ่ายบางอย่างทางบัญชีถือเป็นรายจ่ายได้ทั้งหมด แต่ทางภาษีถือเป็นรายจ่ายได้ไม่หมด เช่น รายจ่ายบริจาคเพื่อการกุศลสาธารณะ หรือ สาธารณะประโยชน์ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา โดยทางภาษีให้หักได้ดังนี้
 1. รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือสาธารณะประโยชน์หักได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ
 2. รายจ่ายเพื่อการศึกษา หรือเพื่อการกีฬา หักได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ

การหักรายจ่ายสำหรับการบริจาค

- กรณีมีรายจ่ายบริจาคกรณีเดียวหักได้ไม่เกิน 2/102
- กรณีมีรายจ่ายบริจาคสองกรณีหักได้ไม่เกิน 2/104

กรณีตัวอย่างบริจาค

- คำพิพากษาฎีกาที่3661/2545 คำพวงรีด และช่วยงานศพ มีลักษณะเป็นรายจ่ายส่วนตัว ถือเป็นรายจ่ายต้องห้าม
- บริษัทบริจาคเงินให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานของบริษัท เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ เงินบริจาคมดังกล่าว ถือเป็นรายจ่ายต้องห้าม

รายจ่ายค่ารับรอง

ค่ารับรอง

ทางบัญชีหักได้เป็นรายจ่ายได้ทั้งหมด

ทางภาษีอาจหักได้ไม่หมด

- ถ้าเป็นสิ่งของหักได้ไม่เกินคนละ 2,000 บาท

รายจ่ายค่ารับรอง

- ถ้าเป็นเงินค่ารับรอง หักได้ เท่าจำนวนที่ต้องจ่าย แต่รวมกันต้องไม่เกินร้อยละ 0.3 ของจำนวนเงินยอดรายได้ หรือยอดขายที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายใด ๆ หรือของเงินทุนที่ได้รับชำระแล้ว ณ วันสิ้นรอบ แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า แต่สูงสุดได้ไม่เกิน 10 ล้านบาท

ค่ารับรองหรือค่าบริการ

เป็นไปตามมาตรา 65 ตรี (4) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 143

1. คุณลักษณะของค่ารับรองหรือค่าบริการ

- (1) เป็นกรณีจำเป็นตามธรรมเนียมประเพณีทางธุรกิจทั่วไป และผู้ที่ถูกรับรองต้องไม่ใช่ลูกจ้าง เว้นแต่ลูกจ้างจะมีส่วนเข้าร่วมในการนั้น
- (2) เป็นค่าใช้จ่ายอันอาจอำนวยความสะดวกแก่กิจการ เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเครื่องดื่ม ค่าดมหรสพ หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกีฬา เป็นต้น
- (3) กรณีให้เป็นสิ่งของต้องมีมูลค่าไม่เกิน 2,000 บาท/คน/คราว

คำรับรองหรือค่าบริการ (ต่อ)

- (4) ต้องมีหลักฐานการจ่าย และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจในกิจการคำรับรองดังกล่าวให้รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย
2. จำนวนคำรับรองหรือค่าบริการที่จะนำไปถือเป็นรายจ่าย
 - (1) ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 0.3% ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใดๆ ที่นำมาคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิทางภาษีอากร หรือเงินทุนจดทะเบียนชำระแล้ว ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า
 - (2) จำนวนคำรับรองสูงสุดต้องไม่เกิน 10 ล้านบาท

หลักฐานและแผนการอนุมัติ

- 1 คำรับรองหรือค่าบริการต้องมีใบรับ หรือหลักฐานของผู้รับ หรือหลักฐานอื่น ๆ ในกรณีที่ไม่มีใบเสร็จรับเงิน อาทิ รายงานการเดินทาง ประกอบการบันทึกรายจ่าย
- 2 คำรับรองหรือบริการ ต้องมีการอนุมัติหรือสั่งจ่าย โดยกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว

คำถามเกี่ยวข้องกับคำรับรอง

- บริษัท ก ท่องเที่ยว ได้นำลูกทัวร์ ไปเที่ยวต่างจังหวัด โดยได้พาลูกค้าไปทานอาหาร ชมการแสดงและพักผ่อนที่โรงแรม
- บริษัท ข การไฟฟ้า จำกัด ได้จัดอบรมแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ให้แก่ลูกค้า
- บริษัท ค การโฆษณา จำกัด ได้พาลูกค้าที่มาซื้อสินค้าไปทานอาหารและพักผ่อนที่โรงแรม
- บริษัท ง การยาง จำกัด ได้แจกรางวัลทัวร์ต่างประเทศให้กับลูกค้าที่ซื้อสินค้าได้ตามเป้า

สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีด้านรายจ่าย

2. เงินได้ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา ยกเว้นเป็นจำนวน 2 เท่า ของรายจ่าย แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 420))
3. เงินได้ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างและบำรุงรักษา สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ หรือสนามกีฬาของเอกชนหรือราชการ ยกเว้นเป็นจำนวน 2 เท่า ของรายจ่าย แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 428))

สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีด้านรายจ่าย

4. เงินได้ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการได้มาซึ่งทรัพย์สินประเภทอุปกรณ์ที่มีผลต่อการประหยัดพลังงาน เพื่อการปรับเปลี่ยนแทนอุปกรณ์เดิมเป็นจำนวนร้อยละยี่สิบห้าของค่าใช้จ่าย
(พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 436))

สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีด้านรายจ่าย

5. เงินที่ได้จ่ายเป็นค่าการศึกษาหรือฝึกอบรมลูกจ้าง เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ยกเว้นภาษีได้ร้อยละ 100 ข้อสังเกต ต้องศึกษาหรือฝึกอบรมในสถานศึกษา สถานฝึกอบรมวิชาชีพ ที่ทางราชการ จัดตั้งหรือที่ ร.ม.ว. คลังประกาศกำหนด
(พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 437))

สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีด้านรายจ่าย

9. รายจ่ายให้คนพิการ หรือรายจ่ายเกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ หักรายจ่ายเป็น 2 เท่าของรายจ่าย(พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534)

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญ
จากบัญชีลูกหนี้

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

ลักษณะของหนี้ที่จำหน่ายหนี้สูญได้

1. ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการ หรือเนื่องจากการประกอบกิจการ
2. ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความ และมีหลักฐานชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

วิธีการจำหน่ายหนี้สูญ (กฎกระทรวง 186)

แบ่งตามวงเงินที่ลูกหนี้แต่ละรายเป็นหนี้ได้ 3 ระดับ

ระดับ 1 หนี้เกิน 500,000 บาท

ระดับ 2 หนี้ไม่เกิน 500,000 บาท

ระดับ 3 หนี้ไม่เกิน 100,000 บาท

ข้อสังเกต - พิจารณาจำนวนหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย
- หนี้ต้องถึงกำหนดชำระแล้ว

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

หนี้ระดับ 1 ต้องดำเนินการอย่างไรอย่างหนึ่งดังนี้

1. ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐาน และไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า
 - (ก) ล.น. ตาย + ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ
 - (ข) ล.น. เลิกกิจการ + มีหนี้ของ จ.น. อื่นมีบุริมสิทธิเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของ ล.น.

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

2. - ฟ้องคดีแพ่ง + ชะคดี + บังคับคดี + ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะชำระหนี้ได้
- ขอเฉลี่ยหนี้ + ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะชำระหนี้ได้

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

3. - ฟ้องคดีล้มละลาย , ยื่นคำขอรับชำระหนี้ + มีการประนอมหนี้
+ ศาลเห็นชอบประนอม
- ลูกหนี้ประนอมหนี้ไม่สำเร็จ + ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย
+ แบ่งทรัพย์ครั้งแรกแล้ว

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

หนี้ระดับ 2 ไม่เกิน 500,000 บาท ต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานและไม่ได้รับชำระหนี้ โดยปรากฏว่า

(ก) ล.น. ตาย + ไม่มีทรัพย์ใดๆจะชำระหนี้ได้ หรือ

(ข) ล.น. เลิกกิจการ + มีหนี้ของ จ.น. อันมีบุริมสิทธิเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของ จ.น.

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

2. ฟ้องศาลคดีแพ่ง + ศาลรับฟ้อง หรือ
ยื่นขอเจดีย์หนี้ + ศาลรับคำร้อง
3. ฟ้องศาลล้มละลาย + ศาลรับฟ้อง หรือ
ขอรับชำระหนี้ + ศาลสั่งรับคำขอรับชำระหนี้

หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญทางภาษี

หนี้ระดับ 3 ไม่เกิน 100,000 บาท (กรณี จ.น. เป็นธนาคาร / บจ. เงินทุนลูกหนี้ไม่เกิน 200,000 บาท)

1. มีหลักฐานการทวงถาม + หากฟ้องไม่คุ้ม

การจำหน่ายหนี้สูญออกจากบัญชีลูกหนี้

มาตรา 65 ทวิ (9) ดู กฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ.2534)

1. หนี้สูญที่จะถือเป็นรายจ่ายทางภาษี ต้องเป็นไปตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 186 โดยให้ถือเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎกระทรวงดังกล่าว
2. หนี้สูญที่ได้รับกลับคืนมาให้นำมาถือเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีปีที่ได้รับกลับคืน นั้น
3. หนี้สูญที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในกฎกระทรวง_ฉบับที่ 186 ซึ่งได้บวกกลับแล้ว หากภายหลังได้รับกลับคืนมา ก็ไม่ต้องนำมาถือเป็นรายได้ทางภาษีอากรอีก

คุณลักษณะของลูกหนี้ที่จะนำมาจำหน่ายหนี้สูญทางภาษีอากร

- (1) ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้อบรมเป็นเงินได้ในการค้าขายกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมหนี้ที่ผู้เป็น หรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นลูกหนี้ ไม่ว่าหนี้นั้นจะเกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่ผู้เป็นเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ
- (2) ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความและ
- (3) ต้องมีหลักฐานโดยชัดแจ้งที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้
- (4) มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแล้วแต่ไม่ได้รับชำระหนี้

รายจ่ายผลขาดทุนสุทธิยกมาไม่เกิน 5 รอบ บ/ช

รอบ บ/ช	กำไรสุทธิ	ขาดทุนสุทธิ	ขาดทุนสะสม
2542		2,000,000.-	
2543	800,000.-		(1,200,000)
2544	200,000.-		(1,000,000)
2545	400,000.-		(600,000)
2546		100,000.-	(600,000)(100,000)
2547	100,000.-		(500,000)(100,000)
2548	500,000.-		-

เพราะฉะนั้น รอบ บ/ช. 2546 $500,000 - 100,000 = 400,000$ * อัตราภาษี

รายจ่ายรายนต์นั่งและรายนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน

มูลค่าเกินทุนของทรัพย์สินประเภทรายนต์นั่ง และรายนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ส่วนที่เกินกันละ 1,000,000 บาท หักจ่ายไม่ได้

รายจ่ายรถยนต์นั่งและรถยนต์โดยสาร ที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน

ค่าเช่าทรัพย์สินประเภทรถยนต์นั่งและรถยนต์โดยสาร ที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน เฉพาะส่วนที่เกินคันละ 36,000 บาทต่อเดือนหรือเกิน 1,200 บาท ต่อวัน หักเป็นรายจ่ายไม่ได้

การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

หลักเกณฑ์ การหักค่าสึกหรอค่าเสื่อมตาม พ.ร.ฎ. 145

1. ต้องคำนวณหักตาม ระยะเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบ บ/ช เป็นรายวัน โดยเริ่มต้นหักตั้งแต่วันที่ ได้ทรัพย์สินนั้นมา

เช่น บริษัทซื้อรถบรรทุกไว้ใช้งาน 1 คัน ราคา 500,000 บาท ในวันที่ 1 ธ.ค. 2545

$$31/365 * 500,000 * 20/100 = 8,493.13$$

3. มูลค่าต้นทุนทรัพย์สิน = ราคาที่ซื้อ + คชจ. ต่าง ๆ
เช่น ค่าติดตั้งดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ระหว่างซื้อถึงวันที่
ทรัพย์สินพร้อมจะใช้งาน

(คชจ. หลังจากทรัพย์สินพร้อมใช้งานนั้น ต้องนำมาถือเป็น
รายจ่าย)

ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องเสียในระหว่างการก่อสร้าง ถือเป็นรายจ่าย
อันมีลักษณะเป็นการลงทุน (ตาม 65 ตรี (5)) หักเป็นรายจ่าย
ไม่ได้ ต้องนำไปรวมเป็นต้นทุนทรัพย์สินเพื่อหักค่าเสื่อม

- คชจ. หลังจากทรัพย์สินพร้อมใช้งานแล้ว ต้องนำมาถือเป็น
รายจ่าย
- ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหรือให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินที่เกิดขึ้นตั้ง
แต่วันที่ทรัพย์สินอยู่ในสภาพพร้อมใช้ พ.ร.ฎ. 375 ให้ยกเว้น
ภาษี

มูลค่าต้นทุนทรัพย์สินต้องรวม VAT หรือไม่

- (1) ถ้าบริษัทจดทะเบียน VAT ภาษีซื้อต้องนำไปหักจาก
ภาษีขาย ไม่รวมเป็นต้นทุน เว้นแต่เป็นภาษีซื้อต้องห้าม
จึงจะนำมารวมเป็นต้นทุน
- (2) ถ้าบริษัทไม่จดทะเบียน VAT ภาษีซื้อต้องนำมารวมเป็น
ต้นทุน

คชจ. เกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษาทรัพย์สิน หาก ทำให้
ทรัพย์สินใช้ไดยืนยาวขึ้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สิน
เช่น คชจ. ยกเครื่องรถยนต์ แต่ถ้าเป็นค่าซ่อมแซม
บำรุงรักษาตามปกติถือเป็น คชจ.

เงื่อนไขการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

ทรัพย์สินของกิจการแม้จะมีการซ่อมบำรุงรักษาเป็นประจำ
โดยสภาพย่อมสึกหรอเพราะการใช้หรือเสื่อมราคาเพราะถ้าสมัย
ตามกาลเวลา จึงต้องนำต้นทุนของทรัพย์สินมาเฉลี่ยถือเป็น
ค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรขาดทุน กระจายไปตลอดอายุการใ้
งาน ซึ่ง ก.ม. กำหนดข้อจำกัดดังนี้

1. ทรัพย์สินที่หักค่าสึกหรอ ค่าเสื่อมราคาไม่ได้

- ที่ดิน
- สินค้า
- หลักทรัพย์
- ทอง

2. ทรัพย์สินประเภทรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่ง

ไม่เกิน 10 คน หักค่าสึกหรอ จากมูลค่าต้นทุนเฉพาะส่วน
ที่ไม่เกิน 1 ล้าน

เช่น ซื้อรถยนต์มาในราคา 1,300,000 บาท

หักค่าสึกหรอได้ $1,000,000 * 20/100 = 200,000$

และต่อมาแม้จะมีการขายรถคันนี้ไปก็จะนำต้นทุนเหลืออยู่
คือ 300,000 มาคำนวณผลกำไรขาดทุนในการจำหน่ายจ่าย
โอนทรัพย์สินไม่ได้ (พ.ร.ฎ. 315)

3. ทรัพย์สินที่ได้มาโดยการเข้าซื้อหรือซื้อขายเงินผ่อน
มูลค่าต้นทุนให้ถือตามราคาที่พึงต้องชำระทั้งหมด แต่
ค่าสิทธิที่จะนำมาหักในรอบ บ/ช ต้องไม่เกินค่าเช่า
ซื้อ หรือราคาที่ต้องผ่อนชำระในรอบ บ/ช นั้น

ตัวอย่าง ซื้อทรัพย์สินราคา 1,000,000 บาท โดยผ่อนชำระค่า
สิทธิร้อยละ 20 ต่อปี

ปีแรกชำระไป 150,000 บาท

ค่าสิทธิ $1,000,000 * 20/100 = 200,000$ บาท

เช่นนี้ จะหักเป็น คชจ. ได้ในรอบแรกเพียง 150,000 บาท
เท่านั้น

ทรัพย์สิน ถ้าได้ทำลายหรือขายไปก่อนหักค่าสิทธิทั้งหมด
บริษัทมีสิทธินำค่าสิทธิที่ยังตัดไม่หมดไปหักเป็น
รายจ่ายได้ทั้งจำนวน

อัตราค่าสิทธิและค่าเสื่อมราคา

ก. อัตราทั่วไป หักได้ไม่เกินอัตราร้อยละของมูลค่าต้นทุนตาม
ประเภทของทรัพย์สินดังนี้

1. อาคาร

อาคารถาวร ร้อยละ 5

อาคารชั่วคราว ร้อยละ 100

2. ต้นทุนเพื่อการค้าซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้น ไปได้ร้อยละ 5

3. ต้นทุนเพื่อการค้าซึ่งสิทธิการเช่า

- กรณีไม่มีหนังสือสัญญาหรือมีแต่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุ
การเช่าได้ร้อยละ 10

- กรณีมีหนังสือสัญญาเช่าที่ไม่มีข้อกำหนดให้ต่อสัญญา
เช่าหรือให้ต่อได้เพียงระยะเวลาที่จำกัดแน่นอน (ร้อยละ
100/ จำนวนปีอายุการเช่า + อายุที่ต่อได้)

ทรัพย์สินอย่างอื่นนอกจากที่ดินและสินค้า ร้อยละ
20

สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับการหักค่าสึกหรอสำหรับ SMEs.

1. คอมพิวเตอร์ , อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (ที่ได้มาตั้งแต่ 31 ม.ค. 45)

- หักเบื้องต้นในอัตราร้อยละ 40

- ส่วนที่เหลือหักได้ภายใน 3 รอบ บ/ช

2. อาคารโรงงาน

- หักเบื้องต้น ในอัตรา 25%
- ส่วนที่เหลือหักตาม พ.ร.ฎ. ฉบับที่ 145 คือ 5%

3. เครื่องจักรและอุปกรณ์

- หักเบื้องต้นในอัตรา 40%
- ส่วนที่เหลือหักตาม พ.ร.ฎ. ฉบับที่ 145 คือ 20%

ช. การหักค่าสึกหรอ อาคารถาวรที่ได้มาระหว่าง

6 ก.ย 44 - 5 ก.ย 45

เพื่อใช้ประกอบการกิจการมิใช่เพื่อขาย

- หักเบื้องต้นได้ 40%
- ส่วนที่เหลือหักตาม พ.ร.ฎ. ฉบับที่ 145 คือ 5%

จบ

ถาม-ตอบ

แหล่งที่มาของเอกสารประกอบการบรรยาย

www.tsi.or.th

เอกสารประกอบการบรรยาย การจัดทำงบการเงินอย่างไรที่ให้ผู้สรรพากรยอมรับ

โดย รุ่งนภา สันติธรรมา